

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי

י"ח באייר תשפ"ב
19 במאי 2022
סימוכין : 2000-1089-2022-0000207

לכבוד:

מנהלי מחוזות

מפקחים

מנהלי מוסדות חינוך יקרים,

שלום רב,

הנדון: הנחיות למימוש סל שילוב והכלה תשפ"ג

בשנת הלימודים תשפ"ג ימשיך משרד החינוך בתקצוב תלמידים הזכאים לשירותי חינוך מיוחדים ולתלמידים עם קשיים הלומדים בכיתות החינוך הרגיל, בבתי הספר היסודיים ובחטיבות הביניים באמצעות "סל שילוב והכלה".

❖ אוכלוסיית היעד לתקצוב במסגרת סל שילוב והכלה:

סל שילוב והכלה ייתן מענה לאוכלוסיית התלמידים הבאה:

1. תלמידים הזכאים לסל אישי ולהם אחת מהמוגבלויות הבאות:

✓ תלמידים עם משכל גבולי (קוד מוגבלות 51)

✓ תלמידים עם הפרעות התנהגותיות-רגשיות (קוד מוגבלות 55)

✓ תלמידים עם לקות למידה רב בעייתית/ AD(H)D (קוד מוגבלות 58)

✓ תלמידים עם עיכוב התפתחותי בתחום התפקודי (קוד מוגבלות 62)

✓ עיכוב התפתחותי בתחום השפתי (קוד מוגבלות 63)

2. תלמידים הזכאים לשירותי חינוך מיוחדים מתוקף ועדת זכאות ואפיון/צוות רב מקצועי

בכללם תלמידים שבעבר קיבלו תקציב מהסל הסטטיסטי.

3. תלמידים עם קשיים שאינם זכאים לשירותי חינוך מיוחדים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי

❖ אופן חישוב גובה הסל הניתן לבתי הספר:

גובה הסל שיינתן לבתי הספר יחושב על-פי הנוסחה הבאה:
7.7% מסך התלמידים הלומדים בכיתות רגילות בבית הספר x 1.85 שעות¹

❖ גובה התקצוב הניתן לתלמיד:

- גובה התקצוב לתלמיד נקבע על פי סוג המוגבלות ורמת התפקוד.
1. עבור תלמיד הזכאי לשירותי חינוך מיוחדים מתוקף וועדת זכאות ואפיון וקיבל:
זכאות לסל מוסדי, ייקבע היקף של השירותים בהתאם להחלטת הצוות הרב מקצועי בבית הספר בהתאמה לצרכי התלמיד.
 2. עבור תלמיד הזכאי לשירותי חינוך מיוחדים מתוקף דיון בצוות רב מקצועי, ייקבע היקף של השירותים בהתאם להחלטת הצוות הרב-מקצועי, בהתאמה לצרכי התלמיד.
 3. עבור תלמיד עם קשיים שאינו זכאי לשירותי חינוך מיוחדים, ייקבע של השירותים בהתאם להחלטת חברי צוות רב-מקצועי, בהתאמה לצרכי התלמיד. מספר התלמידים המתקשים לא יעלה על 10% מסך התלמידים הזכאים לשירותי חינוך מיוחדים מתוקף חוק וינתן רק באם נותרו שעות לאחר מתן מענה לתלמידים הזכאים מתוקף חוק.

❖ סוגי המענים הנכללים בסל זה:

- סל שילוב והכלה כולל את המענים הבאים:
1. שעות טיפול- שעות הניתנות על-ידי מטפלים ומומחי תחום מהמתי"אות.
 2. הדרכה לצוות החינוכי- ניתנת על ידי מומחי התחום מהמתי"אות².
 3. שעות הוראה- שעות הניתנות על-ידי מורי חינוך מיוחד ובמקרים מיוחדים בהם עולה צורך מקצועי על ידי מורים מהחינוך הרגיל.
 4. שעות סיוע (לתלמידים הזכאים לסל אישי)- שעות הניתנות על ידי סיעות המועסקות באמצעות הרשויות המקומיות.

¹ 0.3 ש"ש מוקצות לטובת הנחיית הצוות באמצעות המתי"א. תקציב זה מועבר ישירות למתי"אות
² במוסדות המוכשר 0.3 ש"ש מוקצות למוסד לטובת הנחיית הצוות תקציב זה מועבר ישירות לבעלות.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי

❖ הקצאת המענים בפועל:

- המענים יכולים להינתן באופן פרטני, קבוצתי או שיתופי:
1. הוראה/טיפול פרטני לתלמיד - בהתאם לתוכנית האישית שנקבעה לו. כל שעה פרטנית שהתלמיד מקבל, מחושבת כשעה מהסל האישי.
 2. הוראה/טיפול בקבוצה - כל שעה שהתלמיד מקבל בקבוצה, נחלקת כמספר התלמידים בקבוצה (לדוגמא: שעה בקבוצה של 4 תלמידים שווה ל-0.25 ש"ש עבור כל תלמיד). ניתן לצרף עד שני תלמידים שאינם זכאים לשירותי חינוך מיוחדים, לאחר בחינת התאמתם למאפייני הקבוצה. טרם צירוף התלמידים לקבוצה, יש לקבל את אישור הורי התלמידים המצטרפים.
 3. מענה שיתופי - שני בעלי תפקידים שונים מלמדים במשותף תלמיד או קבוצה. שעה שיתופית שווה לשתי שעות הוראה.

❖ תיעוד תקצוב התלמידים הזכאים לקבל מענה מסל זה:

- סל שילוב והכלה יחולק לפי סדר ההקצאה הבא:
1. שלב א' - הקצאה לתלמידים הזכאים לסל אישי מתוקף ועדת זכאות ואפיון.
 2. שלב ב' - הקצאה לתלמידים הזכאים לסל מוסדי.
 3. שלב ג' - הקצאה לתלמידים עם קשיים בתחום הלימודי, הרגשי או החברתי שאינם זכאים לשירותי חינוך מיוחדים (בהתבסס על יתרת שעות לאחר מתן מענה לזכאים מתוקף חוק).

❖ מקרים בהם סל שילוב והכלה אינו נותן מענה לאוכלוסיית התלמידים הנכללים

בסל:

1. כאשר הסל אינו מאפשר מתן מענה לכל התלמידים הזכאים לשירותי חינוך מיוחדים, כפי שנקבע בוועדות מתוקף חוק (וועדת זכאות ואפיון וועדה רב מקצועית), יפנה מנהל בית הספר למפקח הכולל ולמפקח החינוך המיוחד של בית הספר לבקשת תוספת שעות מסל המחוז, תוך מתן הנמקה לבקשתו. הבקשה תידון בוועדה מחוזית בכפוף למשאבים העומדים לרשות המחוז.
2. ניתן להגיש בקשה לקבלת תוספת מסל מחוז במקרים הבאים:
 - ✓ סל שילוב והכלה אינו נותן מענה מספק לכל התלמידים שחזרו מוועדת זכאות ואפיון וזכאים לסל אישי.
 - ✓ סל שילוב והכלה אינו נותן מענה מספק לכל התלמידים שחזרו מוועדת זכאות ואפיון וזכאים לסל מוסדי.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי

✓ בית הספר קיים דיון עם המפקח הכולל ומפקח החינוך המיוחד וגורמי המקצוע שנתנו המלצתם לתוספת שעות מסל המחוז.

❖ **מענים הנוספים שניתן להקצות לתלמידים הזקוקים לכך, מעבר לסל שילוב והכלה:**

1. תקציב שקלי- מענה באמצעות תכניות וסדנאות ייעודיות לתמיכה לימודית, רגשית וחברתית.
2. מענה רגשי/חברתי- תמיכה הניתנת על-ידי היועץ/פסיכולוג בית הספר.
3. שעות פרטניות ושעות ייעודיות.
4. מרחבי הכלה.
5. מענה באמצעות תומכי הוראה, ש"ש (שנת שירות) ומתנדבים.
6. תכניות ייעודיות.
7. שעות מת"ל בחטיבת הביניים.

❖ **ניהול סל השילוב והכלה בפועל:**

חשוב ביותר שהמנהל והצוות החינוכי יקיימו דיוני עומק טרם קבלת החלטה על הפניית תלמיד לועדת הזכאות והאפיון ויבחנו את האופן בו ניתן לסייע לתלמידים. כידוע, יש להפנות לועדת הזכאות והאפיון תלמידים שניתנו להם כל אפשרויות הסיוע במסגרת מרחב האפשרויות, ולמרות זאת עדיין מתגלים קשיים משמעותיים ונדרש מענה אחר/ נוסף.³

אופן ניהול הסל:

1. מוטלת חובה למתן תמיכה מסל שילוב והכלה לתלמידים עם מוגבלויות בשכיחות גבוהה באוכלוסייה, הזכאים לסל אישי ומוסדי, סל שילוב והכלה ינוהל בבית הספר.
2. מנהל בית הספר והצוות הרב מקצועי בשיתוף ההורים והתלמיד יקבעו את חלוקת סוגי התמיכות הנדרשות והיקפן, במסגרת הסל האישי שנקבע לתלמיד בוועדת זכאות ואפיון. ניהול המענים יהיה בהתאם לצרכי התלמידים (מענה פרטני/ קבוצתי/ שיתופי).
3. יש להקליד את התמיכות שנקבעו לתלמידים עם סל אישי במערכת פילוח תמיכות.
4. מנהל בית הספר וצוותו ימפו את מפת המשאבים העומדים לרשותם אל מול כלל צרכי התלמידים ויתאימו את המענים על פי שיקול דעתם הפדגוגי. המענים יכולים להינתן באופן פרטני, קבוצתי או שיתופי.

³ להלן מסמך מיצוי האפשרויות

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי

❖ שיקוף הסל במערכת התקני"ט:

1. במערכת "התקני"ט" ישוקפו למנהל סך התקציבים העומדים לרשותו. שלב ראשון (חודש אפריל) – הקצאה של **70%** מסל שילוב והכלה למוסד החינוכי .
2. שלב שני (חודש יולי) – לאחר פילוח התמיכות (הוראה, טיפול, סיוע והנחיה) תינתן השלמה ל- 100% של סל שילוב והכלה.
3. העברת השעות תבוצע בחלקה באפריל וחלקה עם סיום פילוח התמיכות באופן הבא:
 - ✓ שעות הוראה יועברו ישירות לתקן בית הספר.
 - ✓ שעות טיפול/ שעות הוראה מיוחדות ושעות הנחייה לצוותי החינוך יועברו:
 - בחינוך הרשמי- ישירות למת"י"אות או למרכזים הטיפוליים.
 - במוסדות חינוך מוכר שאינו רשמי- ישירות לבית הספר.
 - ✓ שעות סיוע יועברו ישירות לרשויות מקומיות.

❖ אופן שיבוץ עובדי הוראה המלמדים במסגרת סל שילוב והכלה:

1. ככלל, יש לוודא שעובדי ההוראה עם הסמכה/ תואר בחינוך מיוחד ילמדו את תלמידי השילוב שעברו ועדות מתוקף חוק, ויקבלו את מלוא היקף משרתם.
2. במקרים בהם עולה צורך משמעותי ומקצועי לתמיכה ממורה מקצועי או מחנכת/ הכיתה, ניתן לתת מענה זה לתלמידים הזכאים לשירותי חינוך מיוחדים, הנכללים בסל שילוב והכלה.
3. ניתן לשבץ עובדי הוראה מצוות בית הספר (מהחינוך הרגיל) לטיפול בתלמידים שאינם זכאים לשירותי חינוך מיוחדים המקבלים מענה מסל זה.
4. השיבוץ לשעות אלו יעשה על פי טבלת שבוע העבודה של מורה שילוב על פי התמהיל הבא:
 - בבית הספר היסודי - 26 פרונטאלי, 3 פרטני, 7 שהייה (ובהתאמה להיקף המשרה).
 - בחטיבת הביניים - 23 פרונטאלי, 2 פרטני, 11 שהייה (ובהתאמה להיקף המשרה).
 - יש לוודא כי השיבוץ בשעות אלו לא יפחית את היקף המחויבות כלפי עובד הוראה קבוע. ככל שיש הפחתה, ההשלמה תעשה על ידי תוספת שעות פרונטליות, בתיאום עם עובד ההוראה.
 - שיבוץ בשעות האלו יאפשר מתן גמול חינוך מיוחד:
 - עובדי הוראה ללא הסמכה/תואר בחינוך מיוחד יקבלו גמול חינוך מיוחד בגובה 5.5%.
 - עובדי הוראה עם הסמכה/ תואר בחינוך מיוחד יקבלו גמול חינוך מיוחד בגובה 9%.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי

מצ"ב קישור למחשבון שבוע עבודה: <https://poh.education.gov.il/MerhavMinhali/wage-agreement/ofek-hadash/Pages/work-week-structure.aspx>

בכל שאלה, הבהרה או בקשה יש לפנות למפקח/ת הכוללת או למפקח/ת החינוך המיוחד בבית הספר.

בברכה

אינה זלצמן

סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי

העתיקים:

גב' דלית שטאובר, מנכ"לית משרד החינוך
מר משה שגיא, סמנכ"ל ומנהל מינהל כלכלה ותקציבים
גב' אתי סאסי, סגנית בכירה למנהלת המינהל הפדגוגי
מר דודי מזרחי, מנהל אגף בכיר, מינהל כלכלה ותקציבים
גב' מירי נבון, מנהלת אגף בכיר, יישום חוק החינוך המיוחד, הכלה והשתלבות
מר מנחם מזרחי, מנהל אגף א', ארגון מוסדות חינוך, המינהל הפדגוגי
מר אליסף אסולין, מנהל אגף א'- תקציב ומנהל, מנהל פדגוגי
גב' אורית עובדיה, סגנית מנהל אגף א', ארגון מוסדות חינוך, המינהל הפדגוגי
מר נביה אבו יוסף, מנהל תחום בכיר, מינהל כלכלה ותקציבים
גב' אסתי אליצור, מנהלת תחום (תקציב), מינהל כלכלה ותקציבים
גב' שרית שריקי, סגנית מנהלת אגף א' חינוך מיוחד
גב' פנינה אל-תר, מפקחת ארצית, אגף א' חינוך מיוחד
גב' צינה יואלי, מדריכה ארצית מרכזת, אגף א' חינוך מיוחד
מר יואל לוי, ממונה יישום חוק חינוך מיוחד, אגף א' חינוך מיוחד
מפקחות אגף א' לחינוך מיוחד
מנהלות תחום תקן במחוזות